

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa A. spółki z o.o. w S.
przeciwko N. sp.k. w W. uprzednio N. sp.k. w W.
o zobowiązanie i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 grudnia 2016 r., sygn. akt VI ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej
kwotę 3060 (trzy tysiące sześćdziesiąt) zł tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony powodowej A. sp. z o.o. w S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 8 grudnia 2016 r., sygn. akt VI ACa (...) Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7 - 8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja

2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Występowanie istotnych zagadnień prawnych skarżąca upatruje w konieczności wyjaśnienia: czy w rozumieniu art. 24 k.c. prawdziwość twierdzeń naruszających dobra osobiste wpływa na ocenę zaistnienia naruszenia dóbr osobistych, na ocenę bezprawności, czy też na ocenę obu przesłanek łącznie; czy w rozumieniu art. 24 k.c. domaganie się od powołanych do tego organów administracji publicznej przeprowadzenia kontroli w zakresie naruszenia obowiązujących przepisów, przez wskazanie na prawdopodobieństwo naruszenia tychże przepisów przez konkretną osobę prawną, wyłącza możliwość zaistnienia naruszenia dóbr osobistych tej osoby prawnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że zastosowanie art. 24 k.c. wymaga stwierdzenia, czy nastąpiło naruszenie dóbr osobistych, a dopiero następnie dokonanie oceny, czy naruszenie było spowodowane działaniem bezprawnym. W sprawie o naruszenie dóbr osobistych bezprawność wypowiedzi naruszających dobre imię powoda zostaje uchylona przez dowód, że głoszone twierdzenia są prawdziwe i nie naruszają dobrego imienia powoda (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2017 r., I CSK 245/16, nie publ. i z dnia 10 maja 2007 r., III CSK 73/07, OSNC - ZD 2008, nr A, poz. 28).

Zawiadomienie właściwych organów w celu podjęcia stosownych czynności urzędowych w stosunku do określonych podmiotów nie może być uznane za bezprawne, o ile nie nosi cech złośliwości, szykany czy innych negatywnych intencji. W przedmiotowej sprawie - jak wynika z wiążących ustaleń faktycznych sądów *meriti* (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) - na skutek zawiadomienia strony pozwanej właściwe organy podjęły czynności.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną,

wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi strona pozwana wywodziła z naruszenia art. 382 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Przepis art. 382 k.p.c. określa podstawę merytorycznego orzekania przez Sąd drugiej instancji, która obejmuje materiał dowodowy zebrany przez sąd pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Zebrany materiał w rozumieniu tego przepisu, to dowody przeprowadzone w sprawie oraz fakty powszechnie znane, znane sądowi urzędowo, fakty przyznane, a także objęte twierdzeniami jednej strony, co do których druga strona nie wypowiedziała się. Uregulowanie to nakłada na sąd drugiej instancji obowiązek dokonania ponownie własnych ustaleń, które mogą obejmować ustalenia sądu pierwszej instancji przyjęte za własne albo różnić się od tych już poczynionych, a następnie poddania ich ocenie pod kątem prawa materialnego. Sąd drugiej może zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania orzeczenia co do istoty sprawy sądu pierwszej instancji bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7 - 8, poz. 124).

Naruszenie przez sąd drugiej instancji art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. może wyjątkowo stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną wtedy, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu, zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej. Zatem nie każde uchybienie w zakresie konstrukcji uzasadnienia sądu drugiej instancji może stanowić podstawę dla skutecznego podniesienia zarzutu kasacyjnego, lecz tylko takie, które uniemożliwia Sądowi Najwyższemu przeprowadzenie kontroli prawidłowości orzeczenia (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2005 r., IV CK 122/05 nie publ., z dnia 28 listopada 2007 r., V CSK 288/07, nie publ, z dnia 21 lutego 2008 r., III CSK 264/07, OSNC - ZD 2008 Nr D, poz. 118, postanowienie z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 654/14, nie publ.). Zgodnie bowiem z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego, powinien wykazać, że uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Wbrew stanowisku strony powodowej uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera elementy konstrukcyjne wskazane w art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Z pisemnych motywów wynika, że Sąd Apelacyjny uwzględnił zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., tj. błędnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek uznania, że skarżąca udowodniła fakt naruszenia przez stronę pozwaną jej dobrego imienia oraz jaki był skutek tego naruszenia. Sąd drugiej instancji przyjął, że skarżąca nie udowodniła naruszenie jej dóbr osobistych, zaś analiza treści zakwestionowanych pism nie wskazuje na użycie sformułowań obraźliwych, wyciąganiu kategorycznych wniosków, czy zmierzających do podważenia wiarygodności i legalności działalności powoda. Pisma te wskazują jedynie na pewne prawdopodobieństwo naruszenia przepisów prawa przez skarżącą i zawierają wniosek skierowany do organu do tego powołanego o sprawdzenie, czy do tego naruszenia doszło. W ocenie Sądu Apelacyjnego z treści pism nie sposób również wywieść wniosku o notorycznym zgłaszaniu nieprawidłowości, nacechowanym złą wolą oraz powoływania się na autorytet własny kancelarii.

W związku z tym brak było podstaw do przyjęcia, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku wykazuje kardynalne wady, w stopniu przemawiającym za realizacją przesłanki oczywistej zasadności skargi.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 8 ust. 1 pkt 2 oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).

aj

r.g.